N°. 20.

Bredasche Courant.

DONDERDAG 10 MAART.

Frankrijk.

Parijs, den 7den Maart.

De *Moniteur* van Zaterdag behelst het volgend geruststellend Artikel over den tegenwoordigen staatkundigen toestand:

»De gesteldheid, waarin Italie reeds sedert lang verkeert, is in den laatsten tijd in aller oog van eenen bedenkelijken aard geworden, welke natuurlijk den geest des Keizers treffen moest: want aan het hoofd eener groote mogendheid, zoo als Frankrijk, staat het niet vrij zich te houden buiten de gedingen welke voor de orde in Europa van belang zijn. Geleid wordende door eenen geest van voorzigtigheid, welks gemis een strafschuldig feit zou geweest zijn, is hij met regtschapenheid op eene redelijke en billijke oplossing dier teedere en moeijelijke vraagstukken bedacht.

»Er is noch in 's Keizers plannen noch in zijne verbindtenissen iets wat hij behoeft te verbergen of te loochenen. Frankrijks belang is de leiddraad voor zijne staatkunde en de regtvaardiging voor zijne waakzaamheid.

»Bij de, naar wij liefst gelooven, ongegronde bezorgdheid waardoor de gemoederen in Piemont bevangen zijn, heeft de Keizer aan den Koning van Sardinie beloofd hem tegen elke aanvallende handeling van Oostenrijk te verdedigen; meer heeft hij niet beloofd, en men weet dat hij woord zal houden.

»Is dat aan oorlog denken? Sedert wanneer is het niet meer overeenkomstig met de regelen der voorzigtigheid, de meer of minder nabij zijnde moeijelijkheden vooruit te zien en al hare gevolgen te overwegen?

»Hiermede hebben wij aangewezen, wat er van 's Keizers inzigten, pligten en bedeelingen te denken is; al wat de drukpers in hare overdrijvingen daarvan meer heeft gezegd, is inbeelding, logen en uitzinnigheid.

»Men zegt dat Frankrijk aanmerkelijke krijgstoerustingen maakt. Dat is eene geheel ongegronde aantijging. De effective sterkte, welke twee jaren geleden door den Keizer als regel voor vredestijd is aangenomen, is niet overschreden. De artillerie koopt vier duizend paarden ten einde dat voorgeschrevene maximum te bereiken. De regementen infanterie zijn twee duizend, de regementen kavallerie negen honderd man sterk.

»Men zegt ook, dat er in onze arsenalen met ongemeene kracht gewerkt wordt. Doch men vergeet dat wij al het materieel onzer artillerie te veranderen, en onze geheele vloot om te scheppen hebben. Deze laatste onderneming, waartoe sedert lang besloten was met het doel om onze vloot op den tot regel gestelden voet te brengen, ontvangt in de geldbewilligingen van het Wetgevend Ligchaam telken jare eene nieuwe bekrachtiging; en in weerwil der meest loffelijke werkzaamheid zullen er nog verscheiden jaren noodig zijn om dat werk te voltooijen.

»Eindelijk maakt men zich ook ongerust wegens de toerustingen bij onze marine. Doch al die toerustingen bepalen zich tot het wapenen van vier fregatten voor het overbrengen van troepen, uit Frankrijk naar Algerie en uit Algerie naar Frankrijk, en van vier transportschepen met zeil- en stoomtuig, bestemd om voor onderscheiden gebeurlijkheden te dienen, met name voor de dienst te Civita Vecchia en om aan onze expeditie in Cochin-China over Alexandrie levensmiddelen toe te voeren.

»Dat zijn de feiten. Zij moeten een ieder, die ter goeder trouw is, volkomen gerust stellen en de waarde aantoonen van de beweringen van lieden wier eigenbelang medebrengt de regtschapendste inzigten in verdenking te brengen en de duidelijkste zaken in het duister te stellen.

»Is het niet tijd om zich af te vragen, wanneer er een einde zal komen aan die onbepaalde en ongerijmde geruchten, welke de drukpers alom in Europa verspreidt om den Keizer der Franschen aan het ligtgeloovige publiek als oorlogstoker voor te stellen en hem alleen voor Europa's ongerustheid en krijgstoerustingen verantwoordelijk te maken? Wie is er dan, die het regt kan hebben om zoo smadelijk de gemoederen in dwaling, zoo gehele grond de belangen in angst te brengen?

»Waar zijn de redevoeringen, waar de diplomatieke nota's, waar de handelingen, welke aanleiding geven getuigen van het opzet om oorlog te stichten ter wille der hartstogten waaraan hij voldoening verschaft, of wegens den roem dien hij aanbrengt? Wie heeft de soldaten gezien, of kanonnen geteld, den voorraad krijgsbehoeften, buskruit, welke in Frankrijk met zoo veel spoed en zoo veel kosten in den laatsten tijd en voor vredestijd voorgeschreven voet der krijgsmagt gebragt zouden worden? Waar zijn de buitengewone ligtingen, de vervroegde oproepingen van dienstpligtigen, op welken dag zijn er verlofgangers opgeroepen? Kortom, wie zou gronden, hoe weinig beduidend dan ook, kunnen aanwijzen voor die algemeene beschuldigingen, welke door kwaadwilligen uitgevonden, door ligtgeloovigen verspreid en door zotten aangenomen worden?

»Voorzeker, wij herhalen het, de Keizer houdt een waakzaam oog op de onderscheiden oorzaken van verwikkeling, welke zich aan den gezigteinder kunnen vertoonen. Het is het eigenaardige van elke wijze staatkunde, te streven naar afwending van gebeurtenissen of geschillen, welke de orde, het volstrekte vereischte voor vrede en handelsverkeer, zouden kunnen storen. Wat voor de echte handelszaken vereischt wordt, is niet een tijd van verademing maar veiligheid en eene heldere toekomst.

»Wie zoo vooruit zorgt, kan niet gezegd worden de kalmte te storen of anderen uit te tarten. Men schept de geschilpunten niet door ze na te gaan; men zou ze niet beslechten of vernietigen door ze uit het oog te verliezen en te vergeten.

»Buitendien is het onderzoek dier geschilpunten op het terrein der diplomatie gebragt, en er bestaat geen grond om te gelooven dat de uitkomst ongunstig voor de bevestiging van den algemeenen vrede zal zijn."

Nevens het bovenstaande artikel leest men in den officielen *Moniteur* van den 5den dezer het volgende: »Het publiek buiten 's lands maakt zich geene juiste voorstelling van de tegenwoordige gesteldheid der drukpers in Frankrijk. Men schijnt maar al te algemeen te gelooven dat de dagbladen hier te lande aan eene voorafgaande censuur onderworpen zijn, en zoo is men geneigd om van hun gewigt eenen te hoogen dunk te hebben, waarvoor geen grond bestaat. Het bestuur heeft, gelijk men behoorde te weten, geenerlei praeventieven invloed op de drukpers. Het publiek behoort dus in allen gevalle op zijne hoede te zijn tegen de gevolgtrekkingen welke de taal der dagbladen tot grond hebben.

»Zoo dikwerf een gewigtig vraagstuk oprijst of een belangrijk feit plaats grijpt, rigt het gouvernement zich door middel van zijn officieel dagblad regtstreeks tot de natie. Dat heeft het zich altijd tot pligt gesteld; en dezen pligt zal het in de tegenwoordige tijdsomstandigheden met te meer naauwgezetheid vervullen, daar de publieke opinie thans erger dan ooit vergaauwd en misleid wordt."

— Een Parijsch weekblad van eenig gezag, het *Memorial diplomatique*, deelt het volgende mede omtrent de nota van den Kardinaal staatssecretaris *Antonelli* betrekkelijk de verwijdering der Oostenrijksche en der Fransche troepen uit den Kerkelijken Staat. »Dit stuk draagt de dagteekening van 22 Februarij; de Fransche en de Oostenrijksche gezant te Rome hebben het denzelfden dag ontvangen en het terstond ieder naar zijn gouvernement opgezonden. De voor Frankrijk bestemde nota is door eenen buitengewonen koerier overgebragt en den 26sten Februarij alhier ontvangen.

»De depêche van 22 Februarij begint met te zeggen, dat in den persoon van den Paus twee verschillende karakters vereenigd zijn, daar Zijne Heiligheid souverein vorst van den Kerkelijken Staat, en tevens het zigtbare hoofd der Katholijke Kerk is. In zijne hoedanigheid van monarch meent *Pius IX* thans de noodige kracht te hebben om het gezag van zijn gouvernement te handhaven en te doen eerbiedigen. Doch ook wanneer hij daaraan twijfelde, dan nog zou hij als Vader der geloovigen, en door God geroepen om vrede en onderlinge liefde onder hen aan te kweeken, zich verpligt achten om te beletten dat de voortduring der inlegering van buitenlandsche troepen in zijn gebied eene oorzaak van rustverstoring voor de wereld wierd. Uit dien hoofde, en onverminderd zijne erkentelijkheid voor den van Frankrijk en Oostenrijk ontvangen bijstand, noodigt de Heilige Vader die beide mogendheden uit, om in overleg met hem maatregelen te beramen ten einde zijn grondgebied, zoo spoedig doenlijk, door de Fransche en de Oostenrijksche troepen gelijktijdig ontruimd worde."

— Het dagblad *la Presse* bevestigde in zijn nommer van eergisteren, dat de heer *de Guéroult* zijn ontslag heeft genomen als hoofdredacteur, een gerucht dat reeds eenige dagen hier rond ging. De heer *de Guéroult*, oud Saint-Simonist en volbloed Socialist, is de schrijver van de meeste oorlogzuchtige artikelen, welke *la Presse* sints 1 Januarij jl. heeft opgenomen. Zijn ontslag hangt zamen, naar men zegt, met de waarschuwing, welke het blad onlangs heeft ontvangen. Indien dit zoo is, dan verkrijgt het feit juist in deze dagen eenige beteekenis.

— In het Nijverheidspaleis in de Champs-Elysées is thans een leger van timmerlieden en decorateurs aan het werk, om de toebereidselen voor het sints lang aangekondigde muziekfeest dat op den

11 en 13 dezer zal worden gehouden. Men zegt dat het getal der uitvoerenden 2 à 3000 zal bedragen. Zoo veel is zeker dat het orchest, hetwelk in het westelijke gedeelte wordt opgerigt, verbazend groot is.

— Den 3den dezer is te Turyn, gelijk reeds gemeld is, voor het publiek de gelegenheid opengesteld om in te schrijven in de geldleening tot bekostiging der krijgstoerustingen. Een schrijven uit Turyn van den 4den dezer, afkomstig van eenen liberalen berigtgever, zegt: »Het aantal lieden, welke in de Sardinische leening willen inschrijven, is hier zoo groot, dat men aan de bureaux, alwaar de inschrijvingen aangenomen worden, elkander verdringt. Er is zulk een toeloop van menschen, dat, bij voorbeeld, een arme priester, die voor tien francs rente wilde inschrijven, de helft van zijnen tabbert in het gedrang gelaten heeft.

»Naar men berekent, is het gezamenlijk bedrag der inschrijvingen hier ter stede alsmede in de provincien, alwaar de deelneming over het algemeen goed is, nu reeds zoo groot of welligt grooter dan de door het gouvernement gevraagde som. Het opmerkelijkste is, dat de inschrijvingen meestal ieder van een klein bedrag zijn.

— Volgens een berigt uit Bern heeft de Zwitsersche regering besloten voor het geval eener vredebreuk in Europa niet alleen maatregelen tot verdediging van Zwitserlands onzijdigheid te nemen, maar ook, op grond van bestaande verdragsbepalingen, de verdediging des noods uit te strekken tot een gedeelte van Savoye.

In den Franschen *Moniteur* is gisteren, gelijk de telegraaf meldt, een besluit des Keizers afgekondigd, waarbij de Prins *Napoleon* op zijn verzoek uit de betrekking van minister voor de zaken van Algerie en de koloniën ontslagen wordt. Volgens het gerucht zou er ook reeds een opvolger voor hem gekozen zijn, namelijk de heer *de Chasseloup Laubat*.

Men weet dat de Prins *Napoleon* onder het publiek, te regt of ten onregte, beschouwd wordt als degeen die in 's Keizers raadsvergaderingen eene oorlogszuchtige staatkunde en Piemonts belangen voorstaat; en het gerucht zegt dat er uit dien hoofde, zoo in den Senaat als in de afdeelingen van het Wetgevend Ligchaam, scherpe aanmerkingen op zijne handelingen en op het voorgedragen budget van zijn departement gemaakt zijn.

Te Venetie hebben den 6den dezer eenige bezoekers van een gemaskerd bal opschudding gemaakt, en luidruchtig hunne ingenomenheid met de zaak van Italie aan den dag gelegd; maar de demonstratie had weinig te beduiden en is zonder ernstige gevolgen afgeloopen.

Duitschland.

FRANKFORT, den 6den Maart.

Een telegram meldt dat de regeringen van Hannover en van Beijeren den uitvoer van paarden over de grenzen naar den kant des buitenlands verboden hebben.

— De *Wiener Zeitung*, het officiële blad van het Oostenrijksche gouvernement, behelst een artikel betrekkelijk de ontruiming van den Kerkelijken Staat, van hetwelk de hoofdinhoud door den telegraaf wordt medegedeeld. Daarin wordt gezegd dat de Oostenrijksche troepen uit den Kerkelijken Staat teruggeroepen zullen worden, zoodra een daartoe strekkend aanzoek van het pauselijke gouvernement, welks afzending door den telegraaf aangekondigd is, bij het Weener kabinet zal ontvangen zijn. Het was toch alleen op verzoek van den Paus en tot handhaving der openbare orde, dat de inlegering van Oostenrijksche troepen in den Kerkelijken Staat plaats had en regtmatig kon plaats hebben; en alzoo, zegt het officiele blad, moet die inlegering ophouden, zoodra zij door de regering van dat land verlangd en niet meer voor de handhaving der orde noodig geacht wordt.

— Men weet dat te Piacenza, in het hertogdom Parma, een Oostenrijksch garnizoen ligt. In berigten uit Turyn wordt verzekerd dat dit garnizoen in den laatsten tijd aanmerkelijk vermeerderd is; het zou thans, zoo die opgaven niet overdreven zijn, uit twaalf duizend man bestaan.

— Blijkens berigten uit Napels van den 1sten dezer wist men toen aldaar niet juist, hoe het met den Koning, die zich nog te Bari bevond, gesteld was. Sommige zeiden dat zijne ziekte veel was verergerd, en zelfs was eene wijle het gerucht van zijn overlijden in omloop geweest. Deze onzekerheid, gepaard aan de afwezigheid van den Koning en van zijne voornaamste raadslieden en aan de oorlogspellende geruchten, belemmerde en stremde schier den gang der regeringszaken, en had ook op het handelsverkeer en de algemeene bedrijvigheid eenen nadeeligen invloed.

— De jongste berigten uit Jassy en Bucharest toonen dat de vorst *Coutza* in beide landen het hooge gezag uitoefende en algemeen gehoorzaamd werd, evenzeer als of zijne dubbele verkiezing door de Porte en door al de betrokken mogendheden ware goedgekeurd; hij weerhield de unionisten van handelingen die regtstreeks tegen de voorschriften der Parijsche conferentie zouden inloopen, en gedroeg zich over het algemeen met eene gematigdheid welke de strekking moest hebben om andersdenkenden voor hem te winnen en om het oprijzen van oneenigheden te verhoeden.

Engeland.

LONDEN, den 6den Maart.

Volgens den *Morning Advertiser*, zal lord *Russell* in de volgende week een amendement op de hervormingswet der Regering of een voorstel tot verdaging daarvan voorslaan, hetwelk door lord *Palmerston* ondersteund zal worden. In verschillende gedeelten des Lands worden openbare vergaderingen tegen het Regerings-ontwerp aangekondigd. De *Morning Herald* geeft in vrij scherpe taal het vermoeden te kennen dat de eerste Minister *Derby*, in geval de oppositie mogt zegevieren, tot de ontbinding van het Parlement zal overgaan. De ultra torypartij van hare zijde heeft bij monde van een harer leiders, den heer *Spooner*, in diens orgaan *the Ress*, te kennen gegeven, dat het ministerie in deze crisis niet zoo onvoorwaardelijk op de hulp van de geheele conservatieve partij zal kunnen rekenen, als men wel schijnt te gelooven.

Ook in den boezem van het Kabinet zelf schijnt de verdeeldheid nog niet te hebben opgehouden. Het heeft een nieuw verlies geleden in de aftreding van lord *Hardinge*, onder-secretaris van Staat aan het ministerie van Oorlog.

— In de bijeenkomst van de leden der Whigpartij is besloten dat lord *John Russell* een breed gemotiveerd amendement op de door de Regering ingediende reformbill zal voorstellen. Heden zijn al de liberale parlementsleden bij lord *John Russell* vereenigd.

Per telegraaf verneemt men:

»Het Noord-Amerikaansche handelsvaartuig *Dawid Stewart*, hetwelk door het Napelsche gouvernement was gehuurd om den heer *Poerio* en zijne lotgenooten van Cadix naar New-York over te brengen, is eergisteren (Zondag) te Queenstown in Ierland aangekomen, met de Napelsche ballingen aan boord; zij waren, gelijk het berigt zegt, toen het schip het midden van den Oceaan bereikt had en door de eskorte van Napelsche oorlogsschepen verlaten was, in opstand gekomen en hadden den bevelhebber gedwongen om den steven te wenden en hen naar Ierland te brengen.

Nederlanden.

BREDA, den 9den Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is ingekomen het verslag betrekkelijk de algemeene begrootingen van staatsinkomsten en uitgaven over de jaren 1856 en 1857, hetwelk aan eene commissie tot onderzoek is toegezonden.

Aan de Vergadering is medegedeeld dat door de afdeelingen benoemd zijn tot rapporteurs: voor het wets-ontwerp betrekkelijk de regterlijke organisatie en het beleid der justitie, de heeren *Sander*, *van der Linden*, *Dullert*, *Wintgens* en *Gevers Deynoot*; voor dat tot herziening der wet op het binnenlandsch gedistilleerd, de heeren *Westerhoff*, *Poortman*, *Olivier*, *van Voorthuysen* en *Hoynck van Papendrecht*; en voor dat tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, de heeren *Dirks*, *van der Linden*, *Olivier*, *Stolte* en *Duymaer van Twist*.

De Commissiën van Rapporteurs bragten rapport uit over verscheidene wets-ontwerpen.

Nadat de Commissie voor de verzoekschriften op eenige adressen betreffende het wets-ontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer verslagen had uitgebragt, met welker conclusiën de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde, zijn de algemeene beraadslagingen over die wetsvoordragt geopend.

Daarover voerden het woord de heeren *Meylink*, *Blaupot ten Cate*, *Schimmelpenninck van Wintershoven*, *van Voorthuysen*, *de Poorter*, *Hoekwater* en *Dirks*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn voortgezet de algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer. Daarbij voerden het woord de heeren *Hoffman*, *de Brauw*, *van Asch van Wijck*, *de Kempenaer*, *van Wintershoven* en de Minister van Finantien. De behandeling van het wetsvoorstel in het algemeen liep daarmede ten einde. Heden zal de overweging der artikelen aanvangen.

De Commissie voor de Verzoekschriften heeft op eenige adressen rapporten uitgebragt, met welker conclusiën de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

— Door Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noordbraband is besloten dat op den 30sten dezer zal worden overgegaan tot het houden van een vergelijkend examen ter benoeming van eenen provincialen opziger van den Waterstaat der derde klasse.

Volgens het bestaande programma worden voor die betrekking de volgende kundigheden vereischt:

A. *Theoretische kennis.*

1°. Het schrijven van een goed leesbare hand.

2°. De Nederlandsche taal.

3°. Het op eene goede verstaanbare wijze in geschrift brengen zijner gedachten, zonder grove fouten te begaan.

4°. De beginselen der rekenkunde, waaronder begrepen de leer der evenredigheden of van den zoogenaamden regel van drieën, de tientallige en gewone breuken, de vierkantsworteltrekking benevens eene volledige kennis van het stelsel van maten en gewigten, en vlug rekenen zonder fouten.

5°. De beginselen der meetkunde, bijzonderlijk het berekenen der inhouden van terreins-oppervlakten voor te doene onteigeningen en andere perceelen, alsmede van regelmatige en onregelmatige ligchamen, voor zooveel dit noodig is, om de kosten van te maken werken te kunnen berekenen.

6°. De beginselen der landmeetkunde.

7°. De beginselen der bouwkunde, bepaaldelijk de kennis van den aanleg van kei-, klinker- en grindwegen, met inbegrip van de daarbij voorkomende kunstwerken, als: aarde- en rijswerken, duikers, bruggen, heulen, sluizen, tolhuizen, enz.

B. *Practische kennis.*

1°. Het maken van situatie- en van regtlijnige teekeningen betrekkelijk bouwkunstige en andere werken, naar daarvan op te geven maten, mitsgaders het in kaart brengen van opgemeten oppervlakten gronds, zoo voor te doene onteigeningen voor de daarstelling van wegen, als tot toelichting van rapporten.

2°. Volledige kennis der bouwmaterialen, hunne eigenschappen, gebreken en wijze van bewerking.

3°. Kennis van de verbinding en plaatsing der bouwstoffen, zoo onderling als van onderscheiden soorten en dus van aarde-, rijs-, timmer-, metsel-, smids- en andere werken en van hetgeen daarbij in acht moet genomen worden.

4°. Verklaring en gebruik van den gewonen meetketting, het meetkruis, astrolabium en boussole, timmermans- en metselaarswaterpas, alsmede van het zoogenaamde fleschjes- en luchtbelwaterpas met bijbehoorende waterpasbaken.

5°. Aanwijzing der middelen om de uitkomsten der practische opmetingen en waterpassingen op het papier te brengen, en

6°. Bekwaamheid in een of ander handwerk, hetzij als molenmaker, timmerman, metselaar, smid, aarde- of rijswerker, enz.

— Naar men verneemt, zijn dezer dagen bij eenige fabriekanten te Tilburg, ten behoeve van het rijk, aanzienlijke orders van militaire lakens ontvangen, welke met den meesten spoed afgeleverd moeten worden.

— De Gemeenteraad van Tilburg heeft in zijne ll. Zaturdag gehouden vergadering besloten om een gedeelte van de kavalleriekazerne aan den heer *P. J. van den Bergh*, fabriekant aldaar, voor de som van *f* 8500 onderhands in koop af te staan.

— Ll. Vrijdag is te 's Hertogenbosch de order ontvangen van den Minister van Oorlog, om een breedvoerig verslag te geven omtrent den toestand der stallen. Dit verslag zou terstond opgemaakt en verzonden zijn. Zoo deze aanvrage in verband staat met de reeds zoo dikwerf besprokene bezetting der stallen, dan zou men zich te 's Bosch binnen kort in het bezit van kavallerie kunnen verheugen.

— Te Roozendaal is onlangs een man aangehouden, die van Nederlandschen oorsprong scheen, maar geen passen bezat, en die door guinjes wilde herstellen. Bij onderzoek bleek het, dat hij in kousen en schoenen, en verder om het geheele lijf een kapitaal van 14,000 p. st. aan effekten, coupons en Engelsch bankpapier geborgen had.

— Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 8sten dezer, n°. 65, tot Hoogstdeszelfs ordonnance-officier benoemd, den 1sten luitenant *E.* baron *van Aylva Rengers*, van het 5de regement infanterie.

— Naar men verzekert, heeft de Nederl. regering de nadere voorstellen, door Belgie gedaan, betreffende de water-aftappingen van de Maas, niet aangenomen. Ten gevolge daarvan houdt de gemengde commissie voor deze zaak nog geene vergadering.

— In de dagbladen leest men: Eergister morgen ontstond er eene ontploffing in het vuurwerkers-laboratorium van 's rijks magazijn te Delft. De zoldering is geheel opgevlogen, de pannen werden van het dak geslingerd en de muren gescheurd; terwijl onbegrijpelijk de beide mannen, die daar werkzaam waren, ongedeerd zijn gebleven. De schutterij en het brandweer was spoedig op de been, doch behoefden geen dienst te doen, daar men met eigen middelen het gevaar van brand spoedig had gestuit.

— Te Utrecht waren eergisteren op de Vastenavond-paardenmarkt 717 paarden aangebragt. De prijzen werden hoog gehouden; gewone paarden golden van *f* 200 tot *f* 300; de goeden tot bij de *f* 500, en deze laatsten vonden nog al aftrek, daar er eenige Fransche en enkele Duitsche kooplieden waren; levendig was de handel echter niet.

— In een nieuw werkje door een *oud soldaat* te Arnhem uitgegeven, komt de schrijver, die in de letterkunde van ons krijgswezen zeer bekend is, op de zaak der spoorwegen terug, ook uit het *oogpunt der verdediging*. De schr. acht de concessie *Reuchlin-Sloet* onaannemelijk. De O. Ind. baten moeten, volgens hem, in 't eerst dienen tot verdediging der zeegaten, zonder welke de spoorweglijnen slechts weinig zullen baten; — dan tot verbetering der rivierbeddingen; — en ten slotte tot waarborg van rente voor spoorwegen, die *noodig* zijn, éene concessie. Die noodige lijnen noemt schr.: de lijnen van Harlingen naar Asschendorf en naar Deventer, van Utrecht naar Deventer—Rheine en naar Bommel—'s Bosch, Eindhoven—Maastricht, van Stavennisse naar Breda—Boxtel, van Rotterdam naar Willemsdorp. — De lijnen van Boxtel naar Ruhrort en van Nijmegen naar Krefeld komen daarna in aanmerking.

— Aan een Duitsch weekblad ontleent de *Letterbode* de volgende opgaven omtrent het gebruik en den voorraad van steenkolen. Het jaarlijksch verbruik dezer brandstof over de geheele aarde kan op 2500 millioen centenaars, of 625 millioen Pruissische tonnen van 7 1/2 voet gesteld worden, hetgeen overeenkomt met 62,633,333 kub. lachter. (Een lachter is ruim 2 Ned. el.)

Een [illegible] mijl bevat 12,960,000 vierkante lachter, zoodat men uit de boven opgegeven hoeveelheid steenkool een vierk. mijl een lachter hoog zou kunnen opstapelen.

De bekende voorraad kool op de geheele aarde beslaat ongeveer 8000 vierk. Pruissische mijlen, als men hierbij eene gemiddelde diepte van 30 voet aanneemt, [illegible] zeker beneden de waarheid is, zou alzoo de geheele voorraad eene ruimte van [illegible] kub. mijlen innemen en toereikende zijn voor [illegible] [illegible] Pruissen alleen, zou de geheele aarde voor 900 jaar kunnen [illegible] wie dan leeft.

— De Belgische dichter *Jan* [illegible] een brief aan onze dagbladen gezonden, waarin hij krachtig [illegible] het plan van eenige zijner bewonderaars [illegible] hem met eene ridderorde te begiftigen. Ofschoon dankbaar voor de sympathie, die hij in Nederland geniet, kan hij zich toch niet met het denkbeeld vereenigen, dat vorstengunst moet worden afgebedeld.

Aan het heden verschenen verslag nopens den staat der hooge, middelbare en lagere scholen over 1857—58, ontleenen wij de navolgende bijzonderheden:

Het getal studenten bij de verschillende faculteiten der Hoogescholen, ingeschreven op 31 December 1857, was te Leyden [illegible], elders studerende 134; te Utrecht 453, elders studerende 40; te Groningen 195, elders studerende 17; alzoo 1327 studenten, zijnde 114 minder dan op 31 December 1856. Er waren 63 Latijnsche scholen en gijmnasien met 252 onderwijzers en 1806 leerlingen.

Het getal openbare scholen was in Noordbrabant 298 met 509 onderwijzers en 26,549 leerlingen; Gelderland 337 scholen met 584 onderwijzers, 39 onderwijzeressen en 30,926 leerlingen; Zuidholland 259 scholen, met 640 onderwijzers, 13 onderwijzeressen en 40,428 leerlingen; Noordholland 294 scholen met 655 onderwijzers, 19 onderwijzeressen en 39,944 leerlingen; Zeeland 137 scholen, 270 onderwijzers, 10 onderwijzeressen en 12,195 leerlingen; Utrecht 81 scholen, 161 onderwijzers, 10 onderwijzeressen en 9606 leerl.; Friesland 358 scholen, 614 onderwijzers, 17 onderwijzeressen en 33,493 leerlingen; Overijssel 210 scholen, 403 onderwijzers, 17 onderwijzeressen en 22,774 leerlingen; Groningen 207 scholen, 459 onderwijzers en 23,814 leerlingen; Drenthe 135 scholen, 184 onderwijzers, 5 onderwijzeressen en 9180 leerlingen; Limburg 162 scholen, 369 onderwijzers, 2 onderwijzeressen en 14,566 leerlingen. Er waren dus in het geheel 2478 openbare scholen met 4638 onderwijzers, 134 onderwijzeressen en 263,473 leerlingen.

Bijzondere scholen van de 1ste klasse waren er 278 met 790 onderwijzers, 142 onderwijzeressen en op 15 Julij 1857, 41,687 leerlingen. Van de 2de klasse waren er 666 scholen met 1052 onderwijzers, 635 onderwijzeressen en op 15 Julij 1857, 39,508 leerlingen. Over het geheel waren er 3422 lagere scholen in ons Vaderland met 7391 onderwijzers en onderwijzeressen 344,618 leerlingen.

Er waren 784 bewaarscholen, bezocht door 19,466 jongens en 21,607 meisjes; 18 jongens-kostscholen met 669 leerlingen en 17 meisjes-kostscholen met 507 leerlingen; 171 dag- en kostscholen voor jongens met 4421 leerlingen en 146 voor meisjes met 2883 leerlingen. Voorts 152 herhalingscholen met 6057 leerlingen, 118 zondagscholen met 10051 leerlingen, 71 werkscholen met 6469 leerlingen, 127 volkszangscholen met 6385 leerlingen en 23 gymnastiescholen met 1803 leerlingen.

In het jaar 1857 zijn geëxamineerd voor den 1sten rang 5, voor den 2den rang 205, voor den 3den rang 344, voor den 4den rang 263, voor vreemde talen 412, voor de wiskunde 8 personen. Als huisonderwijzers werden toegelaten 10, als schoolhouderessen 335, als huisonderwijzeressen 23, dus totaal 1605; zijnde 63 meer dan in 1856. Door het geheele Land waren 588 huisonderwijzers en 125 huisonderwijzeressen; er waren 249 schoolonderwijzers-gezelschappen met 3514 leden.

Bij de korpsen van het leger waren 175 onderwijzers, met 1486 onderofficieren en korporaals, 1463 soldaten en 638 miliciens tot leerlingen, gevende een totaal van 3587, waarvan 552 bij hunne toelating niet of hoogst gebrekkig lezen en schrijven konden. Het aantal leerlingen bij het instructie-bataillon bedroeg 737. De wetenschappelijke cursus bij de korpsen, bestemd voor militaren die zich voor het officiers-examen voorbereiden, werd door 403 leerlingen bijgewoond. Van de 67 onderofficieren, die examen aflegden hebben slechts 3 niet voldaan.

Aan de Koninkl. Militaire Akademie bevonden zich 308 kweekelingen; 50 kadetten hebben het eind-examen met goed gevolg afgelegd, terwijl 75 nieuwe kadetten werden toegelaten. De Konінkl. Akademie te Delft telde 302 kweekelingen; 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht 93; de lessen van 's Rijks veeartsenijschool werden bijgewoond door 14 kweekelingen; die van de landhuishoudkundige school te Groningen door 38 leerlingen. De inrigting voor onderwijs in koophandel en nijverheid te Amsterdam telde 45 leerlingen; de kweekschool voor de zeevaart aldaar 86 kweekelingen; de wis- en zeevaartkundige school te Harlingen 117 en te Groningen 74. Aan het Instituut voor Doofstommen te Groningen werden 143 kweekelingen onderwezen, te St. Michiels-Gestel 88 kweekelingen en te Rotterdam 40. Het Gesticht voor Blinden te Amsterdam gaf onderwijs aan 65 kweekelingen. In negen strafgevangenissen en in 13 burgerlijke en militaire huizen van verzekering werd onderwijs gegeven aan 17,869 gevangenen. Van de 100 gevangenen waren er dit jaar 36 die wegens ziekte of gevorderden leeftijd niet tot het onderwijs zijn toegelaten, 47 welke vroeger genoegzaam onderwijs genoten hadden en 17 die van het onderwijs gebruik gemaakt hebben.

De Voorzitter der Commissie, bij beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 4 Maart 1859, G No. 3, benoemd, om overeenkomstig het programma, medegedeeld bij besluit dier vergadering van den 22 Maart 1856, G No. 91 (Provinciaal-Blad No. 12), over te gaan tot het afnemen van examen voor de benoeming van eenen Provincialen Opzigter van den Waterstaat der derde klasse op de aan die betrekking verbonden belooning van *f* 700 's jaars,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat dit examen zal plaats hebben op *Woensdag den* 30 *dezer*, *des voormiddags ten* 10 *uren*, in het gebouw van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch.

Om tot het examen te worden toegelaten, moet men zijn Nederlander, van een goed, zedelijk gedrag, van een gezond ligchaamsgestel en zonder gebreken, niet beneden de 20 of boven de 32 jaren oud.

De belanghebbenden zullen zich vóór den 20 eerstkomende met wachtvrije brieven behooren aan te melden bij den ondergeteekenden Voorzitter der voormelde Commissie Mr. *P. J. J. Hollingerus Pijpers*, Lid der Gedeputeerde Staten aldaar, onder overlegging van: 1°. de geboorte-akte; 2°. een bewijs van goed gedrag, afgegeven door het hoofd van het Bestuur hunner woonplaats, en 3°. een door eenen Geneesheer afgegeven bewijs van goed physiek gestel; — zullende zij bij het examen van de noodige teekenbehoeften behooren voorzien te zijn.

Nadere inlichtingen omtrent de vereischt wordende kundigheden zijn te verkrijgen aan het Provinciaal Bestuur van Noord-Braband.

's Hertogenbosch, den 4 Maart 1859.

HOLLINGERUS PIJPERS.

Met genoegen verneemt men dat de beroemde Goochelaar, de heer Geerts, hier ter stede is aangekomen tot het geven van eenige voorstellingen. Te oordeelen naar hetgeen vele dagbladen van dien heer mededeelen, moeten zijne kunstverrigtingen alles overtreffen wat men van dien aard tot heden heeft gezien.

SPOORWEG ANTWERPEN-ROTTERDAM.

Vertrek van Rotterdam 10 u.; 2 u. 45 m.
» van Breda 6 u. 50 m.; 12 u. 35 m.; 5 u. 20 m.
» van Antwerpen naar Rotterdam en Breda 7 u. 45 m.; 12 u. 20 m, alleen naar Breda en Moerdijk 5 u. 25 m.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM den 7. Maart.

TARWE in een doen met weinig handel: 135 ℔ O. witb. Poolsche ƒ 336; 130, 131, 132 ℔ N. Geldersche ƒ 245, ƒ 248, ƒ 252; 131 ℔ mindere dito ƒ 242; 128 ℔ N. Vriesche ƒ 240.

ROGGE weinig ter markt en iets lager: 125 ℔ Gelders ƒ 180; 117 ℔ Petersb. ƒ 160; 126 ℔ Pruissische ƒ 194.

GERST in een doen: 105 ℔ N. Vriess. Winter ƒ 153.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT onveranderd; 120 ℔ Holsteiner ƒ 180.

KOOLZAAD 1 1/2 P. vl. lager; Fransch 64 P. vl. op 9 vaten Olie te leveren in April 75 P. vl. in Sept. en Oct. 66 1/2 P. vl.

LIJNZAAD flaauw; in veiling 104 ℔ Riga ƒ 9 à ƒ 8 3/4; 109/110 ℔ Calcutta ƒ 345.

RAAPOLIE lager afgegeven: op 6/w. ƒ 42 3/4; vlieg. ƒ 41 1/2; Bombay ƒ 40; 1 Mei ƒ 41 à ƒ 40 3/4; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 38.

LIJNOLIE traag, op 6/w. ƒ 31 1/4, vlieg. ƒ 30; 1 April ƒ 30 1/4 à ƒ 30; 1 Mei ƒ 30 1/2; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 31 3/4.

HENNEPOLIE op 6/w. ƒ 35 3/4.

RAAPKOEKEN, per 1040 stuks ƒ 90 à ƒ 93.

LIJNKOEKEN, per 104 st. ƒ 11 à ƒ 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

Van den 8. Maart 1859.

Het Nederl. Mudde Tarwe Nieuwe	van	ƒ 7,00	tot ƒ	7,80.
Het dito dito Oude witte Tarwe	»	» 8,00	» »	8,60.
Het dito dito Rogge Nieuwe	»	» 5,10	» »	5,50.
Het dito dito Rogge Oude	»	» 5,60	» »	6,10.
Het dito dito Boekweit Oude	»	» 0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	»	» 5,75	» »	5,85.
Een dito pond Boter	»	» 1,12	» »	1,14.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	»	» 1,40	» »	1,70.
Het 1000 Eiken Telhout			»	4,50.
Het 1000 Doof Hout			»	2,75.
De kar Spaanders			»	4,10.
De » Struiken			»	4,50.
De 100 Mutsaard	van	ƒ 3,50	tot »	4,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *Maart*) was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 63 1/4, 11/16; 4 pCt. 97 1/4, 11/16; Handelm. 143; Rusland 5 pCt. 104 [illegible]; dito 1828—29 102 3/8, 1/4; 4 pCt. 1840 84 1/2, 3/4; 5 pCt. 1854 97; dito 1856 100 7/8, 101 1/4; Spanje 1 1/2 pCt. 30 1/8, 1/4; 3 pCt. Buitenl. 44 1/4; 3 pCt. Binnenl. 40 1/2, 5/8; Portugezen te Londen 3 pCt. 45 1/2, 3/8; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 67 1/2, 68; Zilver Nat. 5 pCt. 69 [illegible], 70 1/8, 70; Zilver 1849—54 79 1/8, 1/2; 2 1/2 pCt. 34 7/8, 35 1/16, 35.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.